

11 september 2014

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. C.E.J.M. Heerkens Thijssen, advocaat te
Amsterdam.

tegen:

(*wijlen*) **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
(tijdens zijn leven) onder meer als franciscaan ‘ad experimentum’
geïncardineerd in het aartsbisdom Utrecht.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 29 oktober 2012. Op 9 april 2013 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], op dat moment minister provinciaal van de Franciscanen in Nederland.

Op 10 juli 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met een vriendin, mevrouw [naam]. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. C.E.J.M. Heerkens Thijssen.

Namens de Franciscanen is verschenen [naam], thans gedelegeerde van de congregatie der Minderbroeders Franciscanen o.f.m. in Nederland.

Naderhand zijn door klager en zijn raadvrouw twee verklaringen van klagers zussen [naam] en [naam] nagestuurd.

De Franciscanen zijn in gelegenheid gesteld hierop te reageren.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. [Aangeklaagde] was de kapelaan van de parochie [naam] in [plaats] vanaf [dag] [maand] 1966. Tevens gaf hij regelmatig godsdienstles op de lager school van klager, de [naam] school in [plaats]. Aangeklaagde heeft klager gestimuleerd misdienaar te worden in de kerk van de [parochie]. Hij onderhield als enige alle contacten met de misdienaars van de [parochie]. Hij was klagers ‘geestelijk leidsman’ en zijn grote inspiratiebron op het gebied van het geloof.

Aangeklaagde zocht veel lichamelijk contact met klager en de andere misdienaars. Zo streefde hij regelmatig klagers gezicht en haar, en hielp hij klager met het uittrekken van het misdienaar kleding.

Klager kreeg thuis geen aandacht (hij was het 18^e en laatste kind) en stelde deze aandacht dus wel op prijs.

Aangeklaagde had een eigen kamer in het Parochiehuys van [parochie]. Hier nodigde hij klager en andere misdienaars vaak uit. Aangeklaagde had een grote kast, gevuld met snoep en frisdrank en aangezien er bij klager thuis geen geld was voor snoep, liet hij zich graag uitnodigen.

Toen klager 9 of 10 jaar oud was, nodigde aangeklaagde hem weer uit op zijn kamer. Hij verzocht klager op zijn schoot te komen zitten. Klager vond dit niet vreemd, gezien de eerdere aanrakingen en aangezien hij zelf geen contact had met een vaderfiguur stelde hij het zelfs wel op prijs. De situatie veranderde echter aanzienlijk toen aangeklaagde met zijn hand in klagers broekje ging en hem van voren en van achteren ging betasten (penis en billen en onderkant rug). Klager raakte hier erg van in de war en verzong dat hij moest plassen. Hij liep daarop weg en is niet meer terug gekomen.

Vanaf dat incident was klager zeer verward en begon hij de aanrakingen van aangeklaagde te ontwijken. Hij kon er met niemand over spreken.

Klager was lid van het jongeren centrum [naam]. Een Katholiek jongeren centrum op de [straat] in [plaats]. Toen klager een keer vanuit het [park] naar [jongeren centrum] liep kwam hij aangeklaagde tegen. Het was dus op de openbare weg. Aangeklaagde kwam naast hem lopen en deed uiterst vriendelijk. Hij kwam steeds dicht bij klager lopen en begon, terwijl zij over de [straat] liepen, met zijn hand in klagers broek te voelen. Dit keer de achterkant van klagers rug en billen. Klager is weggerend naar [jongeren centrum] en heeft vervolgens alle contact met aangeklaagde vermeden. Hij is gestopt met zijn misdienaarschap en bezocht de [parochie] niet meer.

2.2. Aangeklaagde was erg belangrijk voor klager in zijn kindertijd. Hij werd door hem enorm gevoed in het geloof en 'geloofde' ook letterlijk al zijn verhalen. Omdat klager thuis geen geestelijke voeding kreeg en weinig aandacht, was aangeklaagde een belangrijke mannenfiguur in zijn leven. Doordat aangeklaagde verkeerde dingen met klager wilde, raakte klager ernstig in verwarring over het geloof, de Kerk en het misdienaarschap. Hij is gestopt met zijn kerkelijke activiteiten en is het geloof in de kerk en de bijbel verloren. Daarnaast was hij in zijn prepuberteit ernstig in verwarring over zijn seksuele geaardheid. Hij vroeg zich af of hij homoseksueel was.

Sinds zijn prepuberteit is klager aldoor op zoek gegaan naar een alternatief voor het geloof dat hij was kwijtgeraakt. Hij is de afgelopen 12 jaar vaak in therapie geweest bij psychiaters en therapeuten in verband met de diagnose: depressie. Hij betreurt het dat hij veel steun had kunnen hebben aan het geloof en dat hij dit door het misbruik niet heeft gehad.

2.3. Klager verwijt de kerk dat zij geen toezicht heeft gehouden op aangeklaagde. Uit zijn informatie volgt dat veel betrokkenen wisten van zijn ontucht met jongetjes. Niemand greep echter in en aangeklaagde heeft tot zijn dood binnen de Katholieke Kerk gefunctioneerd.

Klager vindt dan ook dat hij recht heeft op een schadevergoeding/compensatie gelet op de ernstige schade die hem is aangedaan.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De minister provinciaal heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde.

Hij concludeert dat geen aanwijzingen zijn gevonden voor seksueel misbruik door aangeklaagde met klager, maar dat hij ook geen reden heeft om aan te nemen dat klager onwaarheid spreekt.

Hij merkt voorts op dat er zich in het archief wel twee dossiers bevinden, die beide betrekking hebben op seksueel misbruik door aangeklaagde, en dat deze klachten gegrond zijn verklaard.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

Voorts is de Klachtencommissie, met verwijzing naar en met overneming van de argumentatie van de brief van de voorzitter van 26 maart 2013, van oordeel dat de minister provinciaal van de Minderbroeders Franciscanen moet worden aangemerkt als de kerkelijke gezagsdrager.

4.3. Er zijn ongeveer vijfenveertig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst, hebben plaatsgevonden.

De Klachtencommissie acht aannemelijk geworden dat klager twee maal door aangeklaagde is misbruikt, waarbij hij klager de eerste keer heeft betast bij de billen, penis en rug en bij de tweede keer de billen en de rug heeft betast.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld.

Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door twee eerdere (gegrond verklaarde) klachten tegen aangeklaagde, te weten klacht 2010T012 en klacht 2011T245. Voorts vindt klagers verklaring steun in de verklaringen van zijn zussen, [naam] en [naam] aan wie klager (in het geval van [naam]) reeds meer dan dertig jaren geleden zijn verhaal vertelde.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 10 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiing kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.6. Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Minister Provinciaal van de Franciscanen in Nederland de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 11 september 2014 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, Dr. P.J.A. van Panhuis en drs. Th.M. Bronzwaer, leden, bijgestaan door mr. Y. Rikken, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klaagster en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klaagster verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klaagster schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.